

ที่ ทส.๑๖๑๘.๖/๐.๒๕๕๘ วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒

เรียน ผู้อำนวยการส่วนทุกส่วน
ผู้อำนวยการศูนย์ป่าไม้ทุกศูนย์
หัวหน้าสถานีเพาะชำกล้าไม้ทุกสถานี
หัวหน้าศูนย์เพาะชำกล้าไม้กรุงเทพฯ

สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๕ (สระบุรี) ขอส่งสำเนาหนังสือกรมป่าไม้ ส่วนที่ ๑๖๐๘.๓/ว ๑๕๕๐๑ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ เรื่อง การปฏิบัติงานการปลูกฟื้นฟูป่า ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑,๒ (พื้นที่ คพท.) มาเพื่อทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ตามหนังสือดังกล่าวต่อไป

(นายมานพ สายอ่อนใจ)

เจ้าพนักงานป่าไม้อาวุโส รักษาการแทน
ผู้อำนวยการ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๕ (สระบุรี)

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ฝ่ายปลูกป่า
เลขที่ ๙๘๔
วันที่ ๕ ส.ค. ๒๕๖๒
เวลา.....

สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ (กรมป่าไม้)
เลขที่รับ ๕๗๙๖
วันที่ ๑๓ ส.ค. ๒๕๖๒
เวลา.....

หนังสือ กษ
□ ด่วน □ ด
ที่ ทส ๑๖๐
ลว. ๑ ส.ค.

ส่วนราชการ กรมป่าไม้ สำนักส่งเสริมการปลูกป่า โทร. ๐ ๒๕๖๑ ๔๒๙๒ - ๓ ต่อ ๕๖๗๔
ที่ ทส.๑๖๐๘.๓/ว ๑๕๕๐๑ วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ งานส่งเสริมการปลูกป่า
เรื่อง การปฏิบัติงานการปลูกฟื้นฟูป่า ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑,๒ (พื้นที่ คทช.) เลขที่รับ ๖๖๒๕
เรียน ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ ๑ - ๑๓ วันที่ ๑๓ ส.ค. ๒๕๖๒
ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้สาขาทุกสาขา เวลา.....

กรมป่าไม้ขอส่ง “แนวทางเพาะชำกล้าไม้เพื่อปลูกฟื้นฟูป่าตามกรอบมาตรการแก้ไขปัญห
การอยู่อาศัยทำกินในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ” เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่
ทุกสำนัก ดำเนินการจัดส่งกล้าไม้ไปสนับสนุนให้กับราษฎรที่อยู่อาศัยและทำกิน ในการปลูกฟื้นฟูสภาพป่าร่วมกับ
ราษฎรเป็นการเร่งด่วน โดยการนำกล้าไม้จากสถานีเพาะชำกล้าไม้ หรือกล้าไม้ที่เหลือจากเรือนเพาะชำชุมชน
ไปแจกจ่ายให้กับราษฎร โดยให้พิจารณาดำเนินการในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑,๒ (พื้นที่ คทช.) ก่อนมติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ เป็นอันดับแรก และให้พิจารณาในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑,๒ (พื้นที่ คทช.) หลังมติ
คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ เป็นลำดับต่อไป และหากไม่มีพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑, ๒ (พื้นที่ คทช.)
ให้พิจารณาดำเนินการในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๓,๔,๕ (พื้นที่ คทช.) หลังมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน
๒๕๕๑ เป็นลำดับสุดท้าย พร้อมรายงานผลให้กรมป่าไม้ทราบต่อไป ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้เป็นไปตามหลัก
วิชาการ ระเบียบ กฎหมาย แนวทางปฏิบัติ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการ

(นายจิระศักดิ์ ชูความดี)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมป่าไม้

ส่ง - ๑๑๕๓๖๖๖, ๑๑๕๓๖๖๖, ๑๑๕๓๖๖๖, ๑๑๕๓๖๖๖, ๑๑๕๓๖๖๖, ๑๑๕๓๖๖๖, ๑๑๕๓๖๖๖, ๑๑๕๓๖๖๖, ๑๑๕๓๖๖๖, ๑๑๕๓๖๖๖
☐ ฝ่ายบริหารทั่วไป
☒ ฝ่ายส่งเสริมการปลูกป่า
๑๖๕.๐๕๑
(นายจำลอง อุทัยวันเดส)
นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ
ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการปลูกป่า

แนวทางเพาะชำกล้าไม้เพื่อปลูกฟื้นฟูป่า ตามกรอบมาตรการแก้ไขปัญหการอยู่อาศัยทำกินในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

๑. หลักการและเหตุผล

กรมป่าไม้ได้รับปฏิบัติตามนโยบายรัฐบาลในด้านการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน โดยนำเอาพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ได้รับการสำรวจจริงวัดแปลงที่ดินตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เรื่อง การแก้ไข ปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในบริเวณที่มีราษฎรอยู่อาศัยทำกินในชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๓, ๔, ๕ จำนวน ๓.๙ ล้านไร่ มาอนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมาย แต่ในข้อเท็จจริงพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ผ่านการสำรวจข้างต้นยังคงมี ราษฎรอยู่อาศัยทำกินในชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๑, ๒ จำนวน ๒.๑ ล้านไร่ และนอกจากนี้ยังปรากฏว่ามีการบุกรุกป่า สงวนแห่งชาติระหว่างปี ๒๕๔๕-๒๕๕๗ อยู่อีกส่วนหนึ่ง เป็นพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๓, ๔, ๕ จำนวน ๓.๗ ล้าน ไร่ และพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๑, ๒ จำนวน ๒.๘ ล้านไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามคำสั่งคณะกรรมการ รักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยทำ กินในพื้นที่ป่าไม้ ครอบคลุมทุกปัญหาทั้งหมด ในการประชุมคณะกรรมการจัดหาที่ดินทำกิน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๑ ได้กำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไข ปัญหาที่ดินที่มีราษฎรถือครองในพื้นที่ป่าไม้ ในส่วนที่ยังไม่ได้นำมาดำเนินการที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบาย รัฐบาล ได้แก่ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๑, ๒ และชั้นคุณภาพ ๓, ๔, ๕ (หลังมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑) พื้นที่อุทยานแห่งชาติ พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และพื้นที่ป่าชายเลน เพื่อ นำเสนอคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ในการประชุมคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ ได้มีการนำเสนอพื้นที่เป้าหมายและกรอบมาตรการแก้ไขปัญหการ อยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้ (ทุกประเภท) ซึ่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบตามเสนอ

กรมป่าไม้ได้มีการจัดประชุมในวันที่ ๑๓-๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุม Nan Warroom ศูนย์ ป่าไม้ น่าน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน เพื่อกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานการปลูกฟื้นฟูป่า ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑,๒ (พื้นที่ คทช.) เตรียมความพร้อมในการปลูกฟื้นฟูป่า และในการประชุมครั้งนี้ อธิบดีกรมป่าไม้ได้โปรดแจ้งแนว ทางการดำเนินงานฟื้นฟูป่าในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑,๒ ก่อนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และ ต้องปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้ถือเป็น พื้นที่ที่ต้องการฟื้นฟูสภาพป่า โดยกรมป่าไม้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ประจำพื้นที่ดำเนินการฟื้นฟูสภาพป่า ร่วมกับราษฎร โดยราษฎรที่อยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ดังกล่าว จะจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันกับกรมป่าไม้ โดยมีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาป่าที่ปลูก ราษฎรขอรับผลผลิตจากไม้ที่ปลูก (โดยไม่อนุญาตให้ตัดไม้ยืนต้น) และใช้ ประโยชน์ที่ดินในระหว่างแถวของต้นไม้ โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาเพื่อดำเนินการปลูกต้นไม้ตามลักษณะ โครงสร้างและชนิดพันธุ์ประจำถิ่น จำนวนต้นไม้ที่ต้องปลูกไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ต้นต่อไร่ (๒x๔ ม.) และไม่น้อย กว่าร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่ โดยได้ดำเนินการในพื้นที่นาร่องไปแล้ว ๑๓ จังหวัด (เชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน พะเยา ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน อุตรดิตถ์ ตาก พิษณุโลก เพชรบูรณ์ และเลย) และจะขยายผลออกไปในพื้นที่ จังหวัดอื่นต่อไป

สำนัก...

สำนักส่งเสริมการปลูกป่าจึงจัดทำ “แนวทางเพาะชำกล้าไม้เพื่อปลูกฟื้นฟูป่าตามกรอบมาตรการแก้ไข ปัญหาการอยู่อาศัยทำกินในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ” เพื่อเป็นการสนับสนุนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมติ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ตามแนวทางการปฏิบัติงานตามแผนการจัดการทรัพยากร ที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่ งานด้านการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีมาตรการแก้ไข ปัญหาการ อยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ กรมป่าไม้สามารถเข้าไปดำเนินการปลูกฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่ลุ่ม น้ำชั้น ๑,๒ (พื้นที่ คทช.) ก่อนและหลังมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และตามคำสั่งคณะ รักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งมีพื้นที่เป้าหมายในการ ดำเนินงาน จำนวน ๔.๙ ล้านไร่ (สำนักจัดการที่ดินป่าไม้, ๒๕๖๒)

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑,๒ (พื้นที่ คทช.) ก่อนและหลังมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗

๒.๒ เพื่อฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑,๒ (พื้นที่ คทช.) ก่อนและหลังมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗

๒.๓ เพื่อน้อมนำแนวพระราชดำริ มาใช้ในการป้องกันรักษาป่า เกิดความสมดุล ยั่งยืน

๒.๔ เพื่อสร้างงานและกระจายรายได้ลงสู่ท้องถิ่น

๓. เป้าหมาย (ผลผลิต) ของการดำเนินงาน

๓.๑ เพิ่มพื้นที่ป่าในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑,๒ (พื้นที่ คทช.) ก่อนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ จำนวน ๒,๑๓๒,๘๕๒ ไร่ โดยการจัดทำพื้นที่ฟื้นฟูป่าแบบมีส่วนร่วม ร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่ จำนวน ๔๒๖,๕๗๐ ไร่

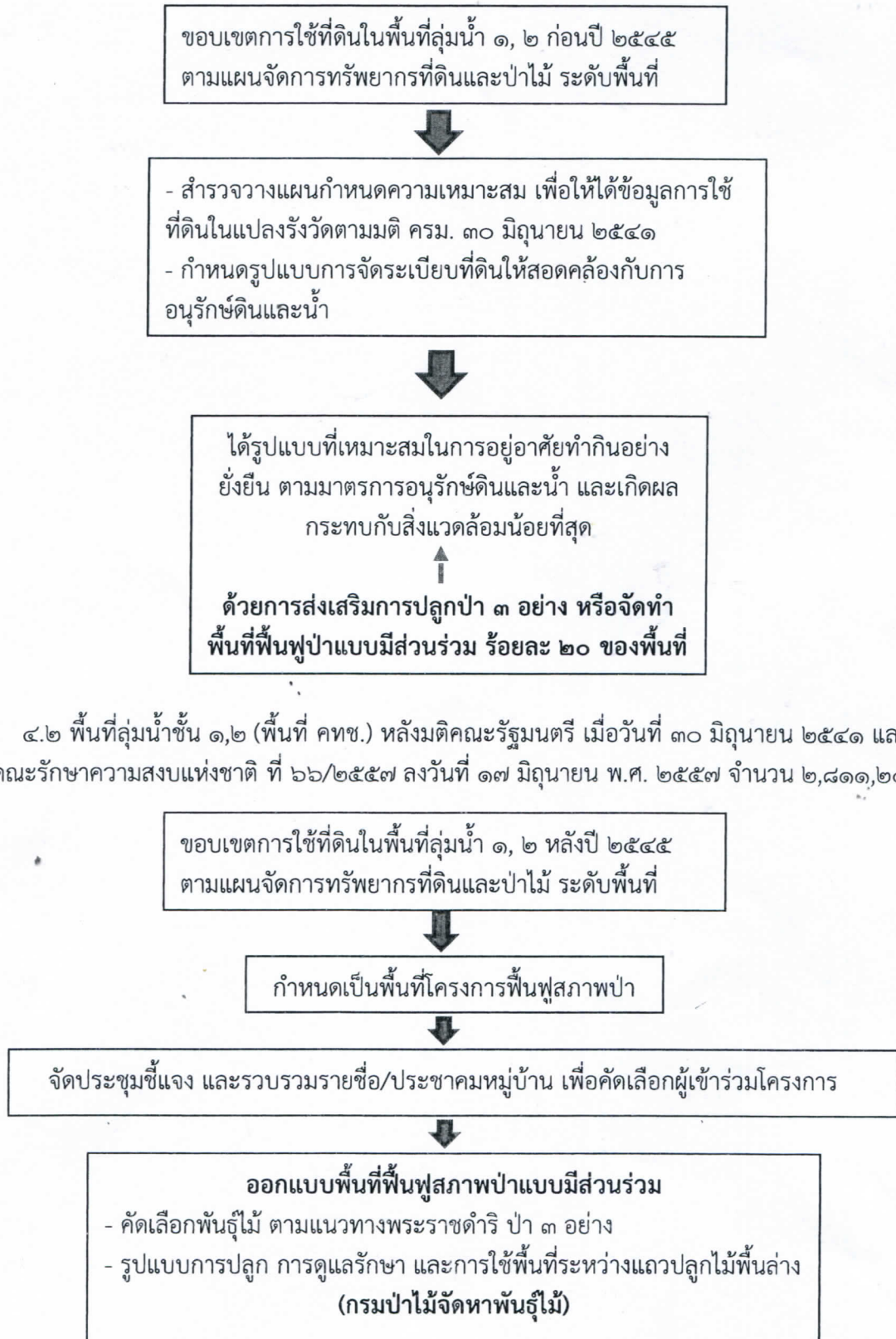
๓.๒ แก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑,๒ (พื้นที่ คทช.) ก่อนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ จำนวน ๒๐๖,๘๘๓ ราย

๓.๓ เพิ่มพื้นที่ป่าในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑,๒ (พื้นที่ คทช.) หลังมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ จำนวน ๒,๘๑๑,๒๐๓ ไร่

๔. ขอบเขตการดำเนินงาน

๔.๑ พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๑, ๒ ก่อนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ มีขอบเขตการใช้ที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำ ๑, ๒ ก่อนปี ๒๕๔๕ ตามแผนจัดการทรัพยากรที่ดินและ ป่าไม้ ระดับพื้นที่ โดยการสำรวจวางแผนกำหนดความเหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลการใช้ที่ดินในแปลงรังวัดตาม มติ ครม. ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ กำหนดรูปแบบการจัดระเบียบที่ดินให้สอดคล้องกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ ด้วยการ ส่งเสริมการปลูกป่า ๓ อย่าง หรือจัดทำพื้นที่ฟื้นฟูป่าแบบมีส่วนร่วม ร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่ จำนวน ๒,๑๓๒,๘๕๒ ไร่

แผนภาพกรอบการดำเนินงาน

๔.๓ เร่งสำรวจพื้นที่ลุ่มน้ำ ๑, ๒ (พื้นที่ คทช.) เพื่อเร่งดำเนินการปลูกฟื้นฟูป่า โดยเฉพาะพื้นที่ต้นน้ำเสื่อมสภาพบนพื้นที่สูงชัน

๔.๔ ประชาสัมพันธ์ ทำความเข้าใจกับราษฎรและผู้นำชุมชน ให้นำกล้าไม้ไปปลูกในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ คทช. ซึ่งราษฎรที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการตัดต้นไม้ได้ และหากต้นไม้ที่ปลูกตายต้องมีการนำกล้าไม้ไปปลูกซ่อมในพื้นที่ ซึ่งเป็นวิธีการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปลูกป่า

๕. ผู้ดำเนินงาน

สำนักส่งเสริมการปลูกป่า สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่๓ที่เกี่ยวข้อง

๖. การดำเนินงาน

๖.๑ พื้นที่ดำเนินงาน

๑) พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๑, ๒ ก่อนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑

๒) ในพื้นที่ลุ่มน้ำ ๑,๒ หลังมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และต้องปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗

๖.๒ แนวคิดตามหลักวิชาการ

๑) ระบบวนเกษตร เป็นระบบเกษตรกรรมที่นำเอาหลักการความสมดุล ความหลากหลายและยั่งยืนของระบบป่าธรรมชาติมาเป็นแนวทางในการทำการเกษตรที่ไม่มีผลกระทบต่อพื้นที่ป่าเดิม เช่น ไม้โค่นไม้ป่า หรือการนำผลผลิตจากป่ามาใช้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ มีการปลูกพืชผสมผสานในพื้นที่เดียวกันมีความหลากหลายทางชีวภาพใกล้เคียงธรรมชาติมากที่สุด

๒) การปลูกต้นไม้ตามลักษณะโครงสร้างของป่าในชั้นเรือนยอดต่าง ๆ และลักษณะภูมิประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่สูงและมีความลาดชันค่อนข้างมาก การปลูกต้นไม้จึงต้องคำนึงถึงสภาพพื้นที่ดั้งเดิม และสภาพสังคมพืชประจำถิ่น

๓) การพังทลายของหน้าดิน คือ ปัญหาการพังทลายของดินและการสูญเสียหน้าดิน โดยธรรมชาติ เช่น การชะล้าง การกัดเซาะของน้ำและลม เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ ปัญหาจากการกระทำของมนุษย์ เช่น การทำลายป่า เผาป่า การเพาะปลูกผิดวิธี เป็นต้น ทำให้เกิดการสูญเสียความอุดมสมบูรณ์ของดิน มีการใช้ประโยชน์จากที่ดินลดลง

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อดำเนินการปลูกต้นไม้ตามลักษณะโครงสร้างและชนิดพันธุ์ประจำถิ่น

๑. ความลาดชันของพื้นที่ $\leq ๔๕\%$ จำนวนต้นไม้ที่ต้องปลูก ๒๐๐ ต้นต่อไร่ (๒x๔ ม.)

หรือไม่น้อยกว่า ๒๐% ของพื้นที่ (เช่น พื้นที่ ๕ ไร่ ต้องปลูก ๑ ไร่ จำนวน ๒๐๐ ต้น

หรือ ๒ แถวรอบแปลง / พื้นที่ ๑๐ ไร่ ต้องปลูก ๒ ไร่ จำนวน ๔๐๐ ต้น หรือ ๓ แถวรอบแปลง)

ความลาดชันของพื้นที่ $> ๔๕\%$ จำนวนต้นไม้ที่ต้องปลูก ๔๐๐ ต้นต่อไร่ (๒x๒ ม.)

หรือไม่น้อยกว่า ๒๐% ของพื้นที่ (เช่น พื้นที่ ๕ ไร่ ต้องปลูก ๑ ไร่ จำนวน ๔๐๐ ต้น

หรือ ๒ แถวรอบแปลง / พื้นที่ ๑๐ ไร่ ต้องปลูก ๒ ไร่ จำนวน ๘๐๐ ต้น หรือ ๓ แถวรอบแปลง)

๒. ดำเนินการปลูก....

๒. ดำเนินการปลูกต้นไม้กระจายรอบแปลงที่ดินทำกิน หรือทำความตกลงร่วมกันกำหนดรูปแบบในการปลูก
๓. ชนิดพันธุ์ไม้ที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ราษฎรนำไปปลูก ได้แก่ สัก พะยูง มะค่าโมง ยางนา ประดู่ป่า
ตะเคียนทอง มะขามป้อม พะยอม สะเดา แดง มะไฟ มะฮอกกานี มะกอกป่า มะขามฝักใหญ่ กาสะลอง ยมหิน
สมอพิเภก กระพี้เขาควาย นางพญาเสือโคร่ง กระท้อน สารภี พญาศรี มะม่วงป่า ชิงชัน มะกล่ำต้น ก้นกระรา
คอแลน และมะหาด

๖.๓ แผนปฏิบัติงาน

๑) พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๑, ๒ ก่อนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อ
วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑

๑.๑) กรมป่าไม้กำหนดขอบเขตโครงการ โดยใช้ร่องรอยการทำประโยชน์ตามภาพถ่ายทาง
อากาศสี (Ortho photo) ปี ๒๕๔๕ และออกคำสั่งกำหนดให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติประจำพื้นที่โครงการ เพื่อควบคุม
การใช้ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ ดำเนินการจัดระเบียบการใช้ที่ดินอยู่อาศัย/ทำกิน เป็นหลักแหล่งอย่างเหมาะสม

๑.๒) การจัดระเบียบการใช้ที่ดินอยู่อาศัย/ทำกิน จะดำเนินการดังนี้

๑.๒.๑) สำรวจ วางแผนกำหนดความเหมาะสมของการใช้พื้นที่

๑.๒.๒) จัดทำขอบเขต/ผังแปลงที่ดินอยู่อาศัย/ทำกิน บัญชีรายชื่อราษฎรในผังแปลง
ที่ดิน (ตามผลการปฏิบัติงานโครงการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ - มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐
มิถุนายน ๒๕๔๑) เป็นหลักฐานรับรองว่าอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ที่เจ้าหน้าที่เข้ามาจัดการ เพื่อการอนุรักษ์และ
พัฒนาอย่างยั่งยืนและต้องปฏิบัติตามที่กรมป่าไม้กำหนด

๑.๒.๓) นำเอามาตรการการอนุรักษ์ดินและน้ำมาใช้ในพื้นที่ จัดทำพื้นที่ฟื้นฟูสภาพ
ป่าในรูปแบบการมีส่วนร่วม หรือส่งเสริมราษฎรปลูกป่า ๓ อย่าง ตามแนวพระราชดำริ ร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่
ด้วยการประชาสัมพันธ์ ทำความเข้าใจกับราษฎรและผู้นำชุมชน ให้นำกล้าไม้ไปปลูกในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ
คทช. ซึ่งราษฎรที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการตัดต้นไม้ได้ และหากต้นไม้ที่ปลูกตายต้องมีการ
นำกล้าไม้ไปปลูกซ่อมในพื้นที่

๒) ในพื้นที่ลุ่มน้ำ ๑,๒ หลังมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และต้องปฏิบัติ
ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ถือเป็นพื้นที่ที่ต้อง
ทำการฟื้นฟูสภาพป่า

กรมป่าไม้ได้ทำการตรวจสอบกำหนดขอบเขตโครงการ โดยใช้ร่องรอยการทำประโยชน์ตาม
ภาพถ่ายทางอากาศสี (Ortho photo) ปี ๒๕๔๕ เปรียบเทียบกับข้อมูลของสภาพที่ปรากฏตามภาพถ่ายจาก
ดาวเทียมโครงการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๕๘ พื้นที่ที่ถูกบุกรุกเกินออกไปจากร่องรอย
การทำประโยชน์ ปี ๒๕๔๕ ถือเป็นพื้นที่ที่ต้องการฟื้นฟูสภาพป่า เพื่อบำรุงรักษาต้นน้ำลำธารและมอบหมาย
เจ้าหน้าที่ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑) วางแผน...

๒.๑) วางแผนฟื้นฟูสภาพป่าร่วมกับราษฎร และคณะกรรมการหมู่บ้าน เลือกพันธุ์ไม้ตามแนวทางพระราชดำริ เรื่องป่า ๓ อย่าง รูปแบบการปลูก การดูแลบำรุงรักษา การใช้พื้นที่ระหว่างแถวปลูกไม้พื้นล่าง

๒.๒) ในการคัดเลือกราษฎรผู้เคยใช้ที่ดินในบริเวณดังกล่าว และประสงค์เข้าร่วมดำเนินการ จะต้องเป็นผู้ไม่มีที่ดินที่พอเพียงแล้วในพื้นที่แห่งอื่น โดยให้ผ่านการรับรองจากประชาคมหมู่บ้าน

๒.๓) รวบรวมรายชื่อราษฎรผู้ประสงค์ร่วมดำเนินการที่ผ่านประชาคมแล้ว จัดทำบันทึกข้อตกลงดำเนินงานร่วมกับกรมป่าไม้ โดยมีหน้าที่ในการดูแลบำรุงรักษา และการขอรับผลผลิตจากป่าเมื่อสามารถเก็บเกี่ยวได้โดยให้ยื่นขออนุญาตตามระเบียบ โดยกรมป่าไม้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ประจำพื้นที่ดำเนินการฟื้นฟูสภาพป่าร่วมกับราษฎร โดยราษฎรที่อยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ดังกล่าว จะจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกับกรมป่าไม้ โดยมีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาป่าที่ปลูกและขอรับผลผลิตจากไม้ที่ปลูก (โดยไม่อนุญาตให้ตัดไม้ยืนต้น) และใช้ประโยชน์ที่ดินในระหว่างแถวของต้นไม้

๒.๔) กรมป่าไม้จัดหาพันธุ์ไม้ และทำการปลูกในรูปแบบตามความเหมาะสมกับพื้นที่ ทั้งนี้ ตามที่กรมป่าไม้กำหนด

๖.๔ การบริหารโครงการ

๑) คณะกรรมการที่ปรึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการปลูกป่า และผู้อำนวยการส่วนทุกส่วนในสังกัดสำนักส่งเสริมการปลูกป่า มีหน้าที่ให้คำแนะนำ ปรึกษา และสนับสนุนการดำเนินงานแก่คณะทำงาน

๒) คณะทำงาน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สังกัดสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่ มีหน้าที่ดำเนินงานตามแผนงานและตารางเวลาการปฏิบัติงาน จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน และจัดประชุมเพื่อนำเสนอผลการดำเนินงาน โดยมีหัวหน้าโครงการเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารและจัดการโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

๖.๕ กอรรายงานผลการดำเนินงาน

จัดทำรายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อกรมป่าไม้ โดยแสดงค่าพิกัดในภาพถ่ายทางอากาศ Google Earth ปีปัจจุบัน พร้อมภาพถ่ายราษฎรผู้เข้าร่วมโครงการ และภาพการดำเนินกิจกรรม

๗. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๗

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑ แก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑,๒ (พื้นที่ คทช.) ก่อนและหลังมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗

๘.๒ พื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑,๒ (พื้นที่ คทช.) ก่อนและหลังมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้กลับคืนสู่ความสมบูรณ์ตามพระราชดำริ

๘.๓ ประชาชน...

๘.๓ ประชาชนในพื้นที่ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีรายได้จากการจ้างงานเพาะชำกล้าไม้เพื่อฟื้นฟูป่า เป็นการกระจายรายได้ลงสู่ท้องถิ่น ลดรายจ่ายจากครัวเรือนในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ เศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้น เกิดความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๘.๔ ป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่า ให้คนอยู่กับป่า เพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ รักษาสมดุลนิเวศป่าไม้

(ลงชื่อ) ผู้เสนอแนวทาง
(นายสุจินต์ เรืองถาวรฤทธิ์)
นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ
ทำหน้าที่ผู้อำนวยการส่วนปลูกป่าภาครัฐ

(ลงชื่อ) ผู้ตรวจสอบแนวทาง
(นายสมรรถ กางการ)
ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการปลูกป่า

(ลงชื่อ) ผู้เห็นชอบแนวทาง
(นายจิระศักดิ์ ชูความดี)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมป่าไม้